

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. Ex literis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

dum fictionem juris, ac si possessionem ingressus sit, juxta legem *Quamuis* 13. juncta gl. verbo. Perinde habetur. ff. De rebus *Au- thoritate judicis possidendis*, & clariùs in Capitulo *Contingit h. t.* Ceterum expensas, & quatenus interest Actoris, Reum contumacem non fuisse, sed in tempore comparuisse, id omnino præstandum ipsi est, uti *Innoc. hic* notat, cum id non ad penam pertineat, sed ad illati damni compensationem.

CAPITVLVM II. Ex literis.

PARAPHRASIS.

Inter Monachos de Etoll. & Canonicos Linconenses controuersia erat, super quibusdam Ecclesiis coram iudicibus à Papâ delegatis: quos Monachi (ut credibile est) monasterio incorporatas dicebant, Canonici cum legitime citati, se absentassent, & ob id Monachi mittendi essent in possessionem Ecclesiarum, Iudices tamen mitius agere volentes, possessionem earum sequestrari fecerunt, ut Canonici tædio affecti stare iudicio cogerentur; postea verò cum Monachi Ecclesias sibi vindicare seu earum restitutionem petere pergerent, Canonici responderunt, delegatorum Iudicium potestatem sublatam esse, eò quòd ad alios iudices literas impetrassent, quæ priori rescripto derogarent; sed Alexander III. aduertit in posterioribus literis priorum nullam factam esse mentionem, neque Ecclesias nominatim expressas, sed indistinctè positum, *super quibusdam Ecclesiis*, quare cum malitia & dolus nemini patrocinari debeat, mandat ut non obstantibus literis posterioribus, causa secundum priorum literarum formam decidatur, & Monachis expensæ ab aduersà parte compensentur, quos ob eorum contumaciam & moram facere debebant.

SVMMARIVM.

1. Potest quandoque Iudex, non obstante con-

tumacia Rei, Actorem tamen non mittere in possessionem rei petita, sed eam sequestrare.

2. Sufficit quidem nonnunquam in literis posterioribus ad alios Iudices datis clausula generalis, non obstantibus prioribus literis, ut priores ad alios Iudices data reuocata censeantur, non tamen semper: & si nulla in posterioribus literis priorum fiat mentio, subreptitia censeantur.

NOTA I. Positâ contumaciâ Rei, potest quandoque Iudex spectatis circumstantiis Actorem non mittere in possessionem rei petita, sed eam sequestrare secundum *Innoc. hic*, & alios apud *Imolam n. 4.* ita tamen ut si Reus postea compareat, & cautionem offerat de parendo iuri, atque expensas parti læsæ restitueri paratus sit, possessionem recipiat. *Arg. c. vlt. §. in aliis, ut lite non contestata.* & docet *Panorm. l. c. num. 13.*

Quæres, quare dicitur hic, iudices mitius egisse (supple cum Canonicis) idque Religionis intuitu, quòd Ecclesias sequestrari fecerint. *xy.* Per sequestrum, si id fiat non vsque ad exitum causæ, sed dum contumacia durat, minus incommodi seu præjudicii affertur possessori, quam si implemet aduersarius, videlicet Actor, mittatur in possessionem rei, causâ custodiæ; hæc autem benignitatem iudices exercuerunt intuitu Religionis, ne videlicet Religiosi petitores nimis auide Ecclesiarum possessioni inhiare viderentur, igitur ex hoc textu sumitur argumentum, si Religiosi Actores sint in iudicio, mitius agendum esse cum Reo, ita tamen ut iustitia seu jus Ecclesiæ aut communitatis non periclitetur.

NOTA II. Literæ posteriores ad alios iudices datæ, censeantur subreptitiæ, si in illis nulla mentio fiat priorum literarum. Ita etiam habetur in *c. 3. & c. Plerumque. 23. de Rescript.* Ratio est, quia Princeps delegatam alicui causam non facile reuocare aut alteri iudici delegare solet, maxime si causa à priore iudice cæpta sit, juxta *c. Cum Monasterium 20. de re iudicata.* Por-

hò tamen in secundis literis per quas alteri iudici causa delegatur, mentio expressa fieri debeat priorum literarum, ut reuocata censeantur, ut bene docet *gloss. hinc verb. indefinitè*. Non tamen necesse est mentionem esse specificam, quia sufficit interdum generalis, non obstantibus literis prioribus, ut Panorm. hinc monet contra *Imolam. n. 6.* præterquam si ex qualitate causæ, priorum literarum tenore, aliisque circumstantiis colligi possit, Principem posteriores literas cum tali clausula derogatoria daturum non fuisse, si priorum literarum specificè meminisset. *Arg. c. Super. 20. de Rescript.*

CAPITVLVM III.

Causam.

PARAPHRASIS.

Si Actor postrecto libello non compareat, à iudice citandus est, qui si venire contempserit, aut si se absentarit, tum procurator eius, si quem reliquit, citari debet, quòd si neque is ad iudicium veniat, aut si nullum procuratorem reliquerit, publicâ denuntiatione seu edicto affixo ad domum eius, vel Ecclesiam, recipiantur testes partis alterius, & procedatur ad sententiam definitivam. Ita intelligunt *glossa hinc, Ioan. Andr. Panorm. Imola. licet aliter Innoc.*

SUMMARIUM.

1. Actor postquam agere capit obiato libello, potest à reo conuenio cogi ad litem prosequendam.
2. Absens, si sciatur, citari debet personaliter per literas vel nuntium: si verò nesciatur, aut ita distet, ut spectata causa qualitate non debeat ex longinquo citari, nec Procuratorem ad hanc causam agendam reliquerit, affixo publico edicto citabitur.
3. Ad instantiam Rei, etiam lite nondum contestata, duobus tamen modis procedi potest ad testium receptionem, & sententiam definitivam, si Actor post oblatum libellum in comparendo, & litem prosequendo contumax sit.

Nota I. Licet nemo in iudicio agere cõpellatur, juxta *tit. Cod. ut nemo iniustus*. tamen postquam agere cepit libello porrecto, idque rescivit Reus, postulare is potest, ut litem prosequatur, ideòq; absens citetur. *Authent. qui semel. C. quomodo aut quando.*

Nota II. Si pars altera (Actor vel Reus) citanda sit, tum citatio hæc fieri debet personaliter per literas aut nuntium; quòd si verò latitet, ita ut nesciatur vbi sit, vel si abò discesserit, siue se absentarit, tum distinguitur, utrum procuratorẽ suo loco reliquerit, hoc casu citari debet, si causa sit quæ per procuratorem agi possit; sin autẽ nullus procurator relictus sit, & pars litigans personaliter vocari non possit, aut saltem spectata qualitate causæ nõ debeat ex longinquo loco vocari, tum edictũ citatorium ad domũ eius, Ecclesiam vel curiam affigi debet. Ita colligitur ex textu isto, & *c. ult. h. t. & tradit gl. hinc verb. Ad domum Panorm. n. 5. Maranta de Ordine iudiciorum. p. 6. vbi de citatione. n. 82.* Adde his ex eodem Maranta, edictum publicum non tantum locũ habere in casu absentie litigatoris, sed etiam in aliis v. g. si citandæ sint personæ plures aut incertæ, quarum interest ut actui intersint, v. g. si Episcopus Prælatum electum confirmare velit, edicto publico affixo ad Ecclesiæ valuas citare debet eos, qui se electioni opponere velint. *c. ult. de elect. in 6.* quã simili ratione denuntiationes publicæ sponforum conjunctionem antecedere debent.

Nota III. Si actor post libellum porrectum contumax sit in comparendo ac litem prosequendo, etiam eã non contestatã, si Reus poscat, procedi potest ad testium receptionem, & sententiã definitivam, & quidẽ duobus modis, ut hinc *Panorm. notauit n. 17.* Primò, si Reus in se assumat onus probandi iniustitiã Actoris, tum verò iudex ex officio supplere debet partes Actoris, citandõ & examinando testes, aliãsq; probationes assumendo pro causa absentis, vocatis quoq; in subsidiũ amicis & consanguineis eiusdẽ, ut docet *Bartol. in cit. Authent. n. 13.* Secundò. Si Reus suscipiat in se onus probandi, jus ac dominium rei petiti sibi competere, ita ut